

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio vicesimasexta et est Monitorium contra papam et cardinales

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio vicesimasexta

¶ Sessio vicesimasexta et est abnitorium cōtra papam et cardinales.

Sacrosancta generalis synodus Basiliens. in spūsācō legitime cōgregata vnt, ierusalem ecclesiā representās ad ppetuā rei memoriā. Cū xpi ecclesia varijs et acerrimis languoribz subiace- ret hominūq; peccata et pvaricationes diuine legis magis ac magis indies pncioso crescerent augmē- to dignatus est omnipotēs de⁹ fideiū inspirare cor- dibz / vt in Basilea Germanie ciuitatē pfecto vndi. p integerrimam Sacrosancta generalis Synodus cōueniret que pseruaret in reformā- dis moribz tā in capite q̄z in mēbris / et excitandis cordibz fidelium in obseruationē legis dei vigilante impenderet operā vt z diuin⁹ honoz refozeret in terris / et repressis enormitatibus peccatorū ad pcurādā animaz salutē efficacius puereret hominū sollicitudo: Jam vero plu- ribus annis in ea re p ipsam Synodū exhibitū sunt indefessi labores cōmemorata frequentius extitit regnantū scelerū multitudo q̄ vntuer- sam christianitatē in multas clades multaq; discrimina adducere con- spicit / Ecclesia in christi nomine cōgregata cūctis palā curauit ingerere monita salutis die ac nocte clamitans / vt redirent pvaricatores ad cor z obseruarent legem dñi dei sui. Deniq; salubria decreta et sacros- canones instituit quibz pestis auaricie Symonie ambitionis / z alio- rum vitorū que multorū corda nimū incendebant arceret a grege do- mini et iuxta precepta christi atq; sanctorū patrū instituta dignitates ecclesiastice atq; beneficia dignis z idoneis pastoribz ac ministris gra- tuita collatione iustisq; et canonicis electionibus ac institutionibz dī- scriberetur / quorum medio vniuersus clerus et populus salubriter regeretur ac perduceretur in salutem. Sed qd̄ heu dolentissime referi- mus ille qui primus hec erequi debuerat quēq; et christi precepta / et canones sacrorū conciliozū p ceteris seruare oportuerat / immo et cete- ros ad hoc obseruatiā efficaciter inducere nulla vnq; monitione nulla exhortatione induci iam longo tēpore potuit / vt aliquā morum emen- dationem christo placentem / aut notissimorū abusuū correctionē in ecclesia sancta dei efficere satageret. Quinpotius conspiciat vniuersus orbis sub eius regimine maiora semper scandala grauioraq; exoriri Sanctissimū dñm Eugenū papā quartū loquimur / quē frequentibus monitis / hec sancta Synodus cū plurima caritate z benignitate Tū per ipsius Synodi oratores Tū p litteras Tū etiā per eiusdē dñi Eu- genij nuncios inducere curauit / atq; etiā p aliquozum regū et princi- pum ambasciatores hortatus est / vt p christi reuerentia et animarū sa- lute / saluari animarū gubernationi operā daret Electiones pboz pa- storū fieri assentiret / bñficia a christo grat̄ accepta gratis distribueret

Sessio vicesimasexta

ceteraq; in edificatione ecclesie ageret que iuxta canones sanctoru; pa-
trū eadē synodus pro armarū salute et vniuersalis ecclesie ordinaze/
rat et que ad inōdū sacrosanctū generale cōstātiē. cōcilii irrefragabili et
catholice veritatis declaratione diffiniuit in hīs rebus que ad refoz-
mationē vniuersalis ecclesie in capite et in mēbris p̄inent obediret pa-
riter quoq; notū sit qđ sacra generalia cōcilia iurisdictione sup̄ papam
vri possunt et cū clamorosa insinuatione vel alias ipse vt scādalizator
ecclesie sacro concilio deferret. Donuit quoq; hec sacra Synodus ipsū
dñm Eugeniū quatenus dignaret̄ ambulare vnanimite cū consensu
eiusdē scē synodi i domo dei et adhesionē quā s̄paz suaz restitio so-
lētiter huic eidē Synodo exhibuit factis z operibus adimpleret vt
pax et tranquillitas salutaris p̄ vniuersam vigeret ecclesiam. Sed in ad-
uersum proch̄ dolor electiones pontificū et pastozū sedulo perturbare
visus est translationes prelatozū eis inuitis cōtra sanctorū patrū et la-
crozū canonū ac sacri concilij cōstātiē. statutozū formā et tenorem fa-
cere diuisiones scandala et scismata p̄ singulas fere vacantes ecclesi-
as ingerere vt plurimū eni vnus eligat̄ alteri vero per ipm̄ suis reserua-
tionib; iā sublat̄ inuitētē. puidet̄ ipa electioe reiecta imo z aduersus fi-
lios obediētie qđ decretis hui⁹ sacri Synodi obedire voluerūt graues
cōpertus est fulminare sententias ipsos p̄lito voluntatis a benefi-
cijs et dignitatibus mandādo p̄iuari inhabilitari et excomūicari in
collatione preterea seu expeditione dignitatū et beneficiorū et aliarum
rerū dispensatioe etiā more incōsueto graues summas pecuniaz exige-
re abusus pestiferos detestabili et abhorreda specie symoniacę labijs
resperfos aduersus iura diuina z humana in animarū p̄niciem et ec-
clesiarū orbis nō mediocre p̄iudiciū ac p̄uinciarū regnozū et singula-
rum patriarū depauperationē et exinanitionē cū plurib; fouere incre-
mentis dignitatib; etiā seu vacantib; beneficijs puidendo carnalita-
tis effectū nō iudicio rōnis nec eos erigendo qui in ecclesijs proficere
possunt Sed quozū vel p̄b; delinētus extitit vel p̄ quibus quispiāz
matorū rogasse cōpertus est aut qđ deterius est qui vt bñficiati fierent
muneribus impetrarūt nō aduertēs nihil esse quod ecclesie dei magis
officiat qđ qđ indigni assumant̄ plati ad regimē animarū. Sententijs
insup̄ synodalib; s̄p̄tis quas olim summi pontifices maxime cū ve-
neratione p̄sequēbant̄ p̄sentas appellaciones ab eisdem interpositas
admittit sentētiās h̄mōi expresse reuocādo Ipse insup̄ illos quos hec
Synodus pro causis iustissimis alligauit soluere defacto conat⁹ est
nulla satisfatione pacta Leterū cū deceat romanū pōtificē iuxta sacro-
rū canonū / z sūmozū pontificū instituta p̄ fratres suos sacrosancte ro-
mane ecclesie cardinales qui sibi in executione sui officij coadiutores
existūt sua exercere cōsilia vt ipsozū salubrib; z prudētib; cōsultis stat⁹
ecclesie tam in spiritualibus qđ tēporalibus rationabiliter dirigat̄ Ip-
se dominus Eugenijs etiā in rebus grauissimis minime eozundē con-

Sessio vicesima sexta

filia requirere fertur qui sunt pars corporis sui sed aliorum extraneorum
 consulatione sectat/ qui non ex rationis iudicio sed ex carnalitati affe-
 ctu nonnunquam puenire videntur/ dispensatione quoque sibi credita abun-
 tam in dissipatione conuertendo/ et potestate sibi tradita in edificatio-
 nem vertendo in destructione plura vero gratia nobis obmittentibus
 nouissima occurrunt consideratione miseranda/ Audiuimus quidem nuper
 ciuitatem penestrinam cum episcopali titulo vnus ex romane ecclesie car-
 dinalibus consuevit insigniri per tolerantiam eius et suorum domesticorum
 ac stipendijs romane ecclesie militantium opera in ruinam miserabiliter
 decidisse Opida insuper plurima in eiusdem sacre romane ecclesie pa-
 trimonio consistente aliquando prede exposita vt opidum Butrij Bononie
 primum aliquando solo equatum. Et qui augmentum efficere debuerat ope-
 ratus est diminutionem Cui tamen ex dignitate summi pontificatus non
 peccandi licentia sed bene viuendi necessitate assecutus esse noscat. In
 operibus preterea fidem concernentibus cum hoc tempore periculum con-
 cilio cum grecis celebrando ecclesia indigeret putet et de presenti indiget
 subuentionibus fidelium populorum Ipse substantiam eorum aliorum diuerse
 re satagens et subsidia fidei catholice multipliciter impediens Indul-
 gentias plenarias per loca diuersa multiplicasse dicit et absque causis
 urgentibus eas disseminando in grauem turbationem sanctissimi ope-
 ris pro ipsa fide orthodoxa per hanc Synodum inchoati/ aliisque pluri-
 ma hucusque petisse atque procurasse dicit que persecutione rerum ad bo-
 num fidei orthodoxe et eius promotione pertinentia magnam impedimen-
 tum et multam retardationem attulerunt Illud quoque multa reprehensione
 in tanto pastore dignum est quod iuramentum in assumptione sui ad aposto-
 latus apicem/ sub certis ordinationibus prestitum/ ac deinde post ipsius
 assumptionem sub bulla sua solenniter confirmatum minime seruasse dicit
 sed quod dolenter referimus vt a plurimis asserit et fama publica la-
 borat ipsum notorie transgressus est Denique cum ita agere conspiciat vnus
 uersus orbem. Nam hec sola que notoria esse dicunt ecclesiam vniuersalem
 scandalizantia recensemus/ vt occasione sui vniuersa ecclesia grauissi-
 mis turbationibus subiacet Quibus nisi diuina miseratio pvideat
 ruina prioribus inaudita seculis christiano populo prospicitur immi-
 nere Non autem solum in rerum spiritualium regimine hanc ipsam ruinam con-
 sideramus/ sed et in gubernatione temporalium dominorum sancte roma-
 ne ecclesie notorios defectus attendimus quorum alienatores honorem
 perdere felicitis recordationis Symachus papa decreuit Quatas enim
 terras ipse dominus Eugenius alienauerit quantaeque eius incuria/ et
 insolenti regimine deperdite et occupate sint/ quantas strages subdito-
 rum romane ecclesie/ quos etiam vt Bononiam ciuitas in suis supposi-
 tis attestari potest preemprios audiuius sine penitentie et eucharistie
 sacramentis/ quos etiam miseranda vastatio suo tempore subsecuta fuerit noto-
 ria facta testari videntur/ Expectauit autem iam plurimis annis/ hec san-

Sessio vicesima sexta

cta Synodus cū multa paciētia vt hec omnia ipse dñs Eugenius cor-
 rigeret atq; in melius emēdaret / ac veluti vices gerentē xpi et petri suc-
 cessorem decet totū orbem exemplo bonarū actionū in viam salutis di-
 rigere studere. Dū vero videm⁹ cūcta iugiter ī peius ruere et omnia
 magis cōturbari plurimū anxiāmur dolorib; ac vehemēter gregi do-
 minico cōpatimur / quē in totalē fere desolationē p incrementa scāda-
 lorū diuisionū et viciosa; deformitatū decidere formidam⁹ nisi debi-
 to regimini ecclesie dei cōueniens pūssio apponā et cōsulat publice
 saluti Vidēs itaq; hec sancta Synodus que p sumariā informationē
 et habundanti factā ipm dñm Eugeniū in p̄dictis publice et notorie
 diffamatū / cōperit necessitatē puidēdi debito regimini ecclesie immit-
 nere vt si conciliū p̄gregatū nō esset summe necessariū foret pro hīs re-
 bus ipsum cōgregari / attendens p̄terea in iudicio dei oportere redde-
 re rationē sup tantorū dissimulatiōē malorū et scandalorū quib; cor-
 rigendis p salute totius christiane plebis et officio suo totis viribus
 incūbere tenet / et ex potestate quā sup cūctos fideles quicūq; aucto-
 ritatē etiā si papalis existat a xpo accepit iuxta supra dictā declarationē
 in cōcilio cōstantiē. habitā / z in hoc p̄senti dudū renouatā cū etiā co-
 ram deo et hominib; grauissime rephendenda veniret si in hac vrgen-
 tissima ecclesie necessitate suū officiū put tenet etiā nemini postulante
 exequi negligeret / dece n̄ v̄t itra sexaginta dies a die p̄sentis Sessiois
 z affirmatiōis n̄uerados / quē terminū p̄fato dño Eugenio p̄emptoriū p̄-
 figit / vt si qua interīm corā hac sacra Synodo sup p̄missis / et alijs p̄-
 ponendis p̄ sui defensione aut excusatione allegāda vel p̄ponēda dux-
 erit per se vel alium ad hoc legitime deputatū corā eadem Synodo
 Basilee cōpareat / Dicto autē elapso termino siue dñs Eugenius per se
 vel aliū cōparuerit siue nō hec sancta Synodus ad vltiora p̄cedet
 cognoscendo et terminādo put ecclēe sancte dei spūs sancto dictante con-
 spererit expedire / vniuersis insup sancte romāne ecclesie cardinalibus
 in virtute sancte obediētie z sub pena alias p̄stiti hui sacro cōcilio p̄-
 se vel aliū nomine suo iuramenti / Et quo ad eos qui iuramentū non p̄-
 stiterunt sub pena priuationis fructū suoz beneficiorū / mādat et pre-
 cipit vt infra eundē terminū in hac ciuitate Basiliē. cōpareant saluti
 sancte matris ecclesie cū ceteris in Synodo cōgregat; cōsulturi z opor-
 tune p̄suri. put spūs sanct; dictauerit / hoc ipsū quoq; vniuersis prin-
 cipibus / ac pplis christianis innotescere volum⁹ et videntes facte ma-
 tris ecclesie / et vniuersę christianitatis angustias in vnā sententiā pro
 honore dei creatoris nostri et animarū salute pariter cōueniant. Et qđ
 toti orbi salutare fuerit cōmuni cōsensu amplectent. Decernit tandem
 hec sancta Synodus hui⁹ decereri publicacionē in p̄senti Sessione fa-
 ctam eiusq; affirmatiōē in valuis maioris ecclesie Basiliē. vim habere
 monitiōnis et citatiōnis quo ad omnes et singulos actus in hac reser-
 ri necessarios vsq; ad singulā terminationē / etiā ad sententiā diffiniti-

Sessio vicesimaseptima

hā audiendū et ei⁹ executionē faciendū inclusiue / z ita vniuersos arta-
re ac si psonaliter apprehensi / et eis intimatū fuisset. Datū in Sessione
publica ipsius sancte Synodi in ecclesia m.iori Basiliē. solēniter ce-
lebrata. ij. Kalendas Augusti Anno a natiuitate domini Millesimo
quadringentesimotricefimo septimo.

Sessio vicesimaseptima

Sacro sancta generalis sy-
nodus Basiliē. in spūscō legitime cōgregata vniuer-
salē ecclesiā repñtās / Ad ppetuā rei memoriā. Cū nra
sollicitudo ad hoc inter alia iugiter aspiraret vt sacra pser-
tim romana ecclesia feliciter in spiritu alibz et tēporali-
bus gubernet. Simul qz cū vniuersū ornatu t'paliū rerū
obtineat vbertatē sine quibz spūaliū administratio diu-
subsistere nō valeret. Præci quoqz patres hac cōsideratione pmoti lar-
gā prediorū dominiorū et possessionū amplitudinē ipsi ecclesie acqui-
rere curauerūt quorū alienationē sub grauibz penis censuerūt. phiben-
dam / Adeo vt Symachus papa spiritu dei repletus in suo canone de-
creuerit / etiā pape nō licere pdia ecclesie alienare aliquo modo p al-
qua necessitate nec in vsum fructū rura tradere nisi tantūmodo dom-
que in quibusdā vrbibus nō modica impensa sustentant qua lege oēs
custodes plaros astringi voluit / vt donator assensator venditor ho-
nozem pderent Et qui subscriberet aqz eo qui reciperet nisi restitueret
anathema foret / licere etiā voluit qbuslibet ecclesiasticis psonis cōtra-
dicere / et cum fructibus alienata reposcere qd non tantū in apostolica
ecclesia seruandū esse dixit Terū etiā vniuersis ecclesijs p p'vincias ar-
bitratus est conuenire nos eorū vestigia imitando vigilāter curare cō-
uenit / ne quicqz terrarū / et possessionū que tam a deo / et ipsi roma-
ne ecclesie institutionem summi pontificis et ministroz suozū dedi-
cate sunt distrabi a quoquā vel alienari patiamur Illa p'sertim loca
insignia in quibus necessitatis tempore libere valeat roman⁹ ponti-
fer cū sua curiā cōmorari vbi nullus secularis potestatis metus exte-
reat nullus temporalis fauor absorbeat / nullus terroꝝ immineat ni-
hil suam sanctitatem / et venerabiles sancte romane ecclesie cardina-
les a vero et veri consilij soliditate remoueat / cum non absqz prouisio-
ne diuina ipsa loca apostolice sedi prouenisse credantur Et his autem
causis / et alijs non iuste / et merito mouentibus prouisione occurrere
durim⁹ ne inclita ciuitas Auiunionis q se semp deuotissimā et fidelissi-
mā ecclesie exhibuit / et nouissimei fidei catholice obsequiū de suis fa-
cultatibz copiosissimā subuentionē p vnione grecoꝝ cū latinis psequen-
da ministravit quo quo pacto ab ipsi⁹ romane ecclesie dñio alienet aut ad
manus alienas trāserat / cum ex his et alijs ecclesie vniuersali p ipam
i iij